

bratr ke hrobu Vinnetouova otce. Tam, na západním svahu, přímo u paty mohyly ať začne kopat. Najde Vinnetouův odkaz. V něm Vinnetou sepsal všechna svá přání... Přečteš si je a vyplníš je?“

Cítil jsem, že mi stouply slzy do očí. Sotva jsem ze sebe dostal další slova.

„Přísahám... Vinnetou, přísahám, že vyplním všechno a nezastavím se před žádným nebezpečím!“

„Děkuji ti, Šarlí,“ vydechl. Zdálo se mi, že se mu ulehčilo. „Teď už je mi líp... Přišel čas útoku, Šarlí. Vinnetou ten boj nepřezíje. Jeho srdce cítí víc, než kolik dovede náčelník Apačů vypovědět. Šarlí, ať ti Manitou odplatí! Tolik jsi pro mne znamenal, můj bratře... Ne, neplačme, jsme muži. Poslyš, co si ještě přejí: pohrbi mě v horách Gros Ventre na břehu Metsur Creeku, na mém koni, se všemi zbraněmi, i s touhle stříbrně pobitou puškou – ledaže by sis ji chtěl sám nechat. Pak se vrať zase mezi lidi... a pamatuj... žádný tě nebude nikdy mít rád tak... jako já... tvůj přítel Vinnetou... tvůj bratr Vinnetou...“

Položil mi ruce na ramena, dýchal těžce, při každém slovu se přemáhal, aby se nerozvzlykal. On, indián, on, Vinnetou! Vzal jsem ho za obě ruce, stiskl je pevně a prudce jsem zavrtěl hlavou:

„Ach ne, ne, Vinnetou, to se nám všechno jen zdá, mně i tobě, to všechno přejde, musí to přejít. Zůstaneš tady u mne, ty nesmíš pryč, zůstaň...“

Ale on se mi vyprostil, usmál se na mne mírně, jako by se za to omlouval, a řekl velice tiše:

„Vinnetou musí odejít!“

Pokynul mi, obrátil se a vracel se pomalu k našemu ležení.

Šel jsem za ním jako ve snách. Můj mozek horečně pracoval, znova a znova hledal, čím by se dal odvrátit od nadcházejícího boje. Nevěřil jsem nikdy na předtuchy – ani na nic jen vzdáleně podobného, a přece jsem si zoufale přál, aby se Vinnetou boje s Ogallaly nezúčastnil, aby zůstal stranou nebezpečí, které cíhalo na něho, na mne, na nás všechny. Ale čím zoufaleji jsem o tom přemýšlel, tím víc jsem si uvědomoval, že není síla, která by od toho mohla Vinnetoua odvrátit...

VINNETOU

Co bych za to dal, kdyby se mi to tenkrát podařilo! Co bych za to dal ještě dnes! Jak jsem byl nebývale rozrušený, když jsem uslyšel Vinnetouův hlas vydávající tiše rozkaz! Jak jsem se vnitřně všecek rozechvěl, když jsem se zvedl, abych uposlechl jeho výzvy:

„Moji bratři ať následují Old Shatterhanda a Vinnetoua! Je tma a přišel náš čas! Vydáme se na cestu!“

Muži se zvedali jeden po druhém, mizeli ve tmě a stoupali cestou, kterou mě Vinnetou vedl při prvním výstupu na vrchol. Šlapali jsme teď v naprosté tmě, šlo se obtížně, tápali jsme při každém kroku a přitom jsme se úzkostlivě vyhýbali každému podezřelému výstupku nebo houštině, abychom náhodou nezpůsobili hluk. Šplhali jsme po úbočí dlouho, trvalo nám přes hodinu, než jsme se tiše položili za křoviny vroubící okraj kráteru.

Tam dole hořel oheň.

Vysoko šlehající plameny ozařovaly celé prostranství, viděli jsme do tváří zajatců i jejich strážců. Nemluvílo se tam, a mně to v tom tichu připadalo, jako bychom hleděli do hrobky s otevřeným příklopem.

Vinnetou ukázal na jeden z mohutných balvanů při samém kraji kráterní stěny. Přehodili jsme přes něj lano, spustili je nad zející hlubinu a potom se přitiskli k zemi s tvářemi obrácenými k východu. Teď, teď už se někde musí rozhořet! A vskutku! Najednou zaplály ohně, dva – tři – čtyři – pět plamínků vyskočilo... Naši přátelé splnili svůj úkol takřka na vteřinu. Dole v kotlině zavládl rozruch. Mezi strážemi se objevil ogallalský bojovník, chvíli se s nimi dohadoval, pak se všichni sebrali a odkvapili ke skalní rozsedlině u východu z kráteru. Rozeznával jsem jejich postavy, přitisknuté ke stěně a pátravě zahleděné do tmy. Věděli jsme, že v té chvíli jsou zaujati jen tím, co mají ty ohně znamenat?

Přicházel náš čas. Sáhl jsem po provazu, ale Vinnetou byl pohotovější.

„Náčelník Apačů půjde první. Můj bratr ať mě následuje,“ zašeptal.

Naklonil jsem se přes balvan. Vinnetou zmizel ve tmě. Zahlédl jsem, jak se zastavil u výstupku asi uprostřed srázu. Čekal jsem asi minutu – potom jsem se chopil lana a spouštěl se opatrně do hloubky za ním. Stephen Moody mi očima naznačil, že půjde hned za mnou; potom, jak jsme se

domluvili, měli v pravidelném časovém odstupu sešplhávat další. Šlo to zatím všechno rychle, rychleji, než jsem čekal. Povzbudilo mě to.

Vtom se ozval tichý šramot – někde jsme nejspíš zavadili o kousek skály. Oddrolil se a s tichým klapotem se řítit dolů. A potom se najednou ozval tlumený dětský výkřik. Vmžiku jsem si představil, co se asi stalo. Úlomek oddrolené skály se přikutálel až dolů k zajatcům a zasáhl některé z dětí. Vylekalo se, vykřiklo, a tím –

„Vinnetou, kupředu – nebo je s námi konec!“ vykřikl jsem. Tam vpředu u rozsedliny se jeden z indiánů už otočil a jeho tvář, osvětlená ohněm, se podezíravě zadívala nahoru ke srázu. Vzápětí – ještě než jsem se ozval já – vyrazil ze sebe zuřivý bojový výkřik.

Naši nahoře si okamžitě uvědomili, co se děje. Spouštěli se teď po laně, jak nejrychleji mohli. Vteřiny rozhodovaly. Za půl minuty jsme stáli na dně rokliny. Obrátil jsem se, chtěl jsem ostatním zamávat, povzbudit je, aby si pospíšili. Otočil jsem se potom opět a najednou jsem uviděl vyšlehnout přímo z rozsedliny, kde se tiskli ke stěně Ogallalové, plamen. Třeskly dva výstřely, krátce za sebou. Ve mně se na chvíli zastavila krev. Neboť Vinnetou, stojící vedle mne, se zapotácel, zvedl ruku k prsům a s tichým výkřikem klesl k zemi.

Vrhl jsem se k němu, chytil ho do náruče:

„Vinnetou – ty jsi... jsi zraněn?“

Zvedl ke mně oči a zašeptal, tak slabě, že jsem ho sotva zaslechl:

„Ano... Vinnetou zemře... Šarlí...“

V tom okamžiku se k nám přihnal Sharp-eye.

„Co je?“ křičel celý bledý.

„Vinnetou zasáhl!“ zařval jsem. „Na ně!“

Pět indiánů se odlepilo od skalní stěny a rozběhlo se proti nám. Vyrazil jsem jim vstříc jako smyslů zbavený – ani jsem nevzal do ruky pušku, vrhl jsem se na ně jen tak, holými pěstmi. Prvního z nich jsem poznal okamžitě.

„*Ko-itse!* Ohnivá ústa! Ničemo!“ zařval jsem, zalykaje se vztekem a zármutkem zároveň, a jediným mocným úderem na spánek jsem ho složil k zemi. Druhý Sioux chtěl svému náčelníkovi přispět na pomoc, hnal se proti mně s napřaženým tomahavkem. Najednou si asi uvědomil, co se

VINNETOU

vlastně děje, poněvadž se na zlomek vteřiny zarazil a já jsem uslyšel, jak rozčileně povykuje:

„*Ká-ut-skamasti*, Drtící ruka!“

„Ano, ty darebáku, Old Shatterhand! Teď tebe!“

Uslyšel jsem jen, jak lebka toho muže zapraskala pod úderem mé pěsti. Rozhodil bezvládně ruce, zvrátil hlavu a zhroutil se jak píрко.

„*Ká-ut-skamasti!*“

Teď už to křičeli i ostatní. Srazil jsem třetího, byl už na útěku, další dva bojovali se Sharp-eyem. Než jsem mu mohl přispět na pomoc, zatřaskaly jeho revolvery, a oba muži padli s tichým zaúpěním k zemi. Kolem dokola se už rojili i ostatní naši přátelé. Rozběhli se k zajatým, přežezávali jim pouta a dávali jim zbraně – boj ještě neskončil, vlastně teprve začínal. Ale ne pro mne, ne už pro mne. Já jsem už klečel u Vinnetoua a rozřezával loveckým nožem saltillskou pokrývku, kterou si přehodil přes sebe, když jsme se spouštěli dolů. Cítil jsem pod svými prsty, jak je provlhlá. Byla to krev, Vinnetouova krev, krev mé krve.

„*Ntságe tche* – tady v prsou,“ zašeptal a s námahou zvedl pravici a pohnul jí k levé straně hrudi.

Rána krvácela, byly zasaženy plíce, kulka asi pronikla hodně hluboko. Sevřelo se mi hrdlo a na prsa mi sedla divná bolest – jako bych měl tu kulku sám v hrudi.

„Neztrácej... nadějí...“ zašeptal jsem třesoucím se hlasem.

„Můj bratr... ať mě zvedne... do klína... Vinnetou by... si přál vidět... boj...“

„Ano... ano... Vinnetou,“ šeptal jsem jako ve snu, jako v horečce, objal jsem ho a podepřel, aby viděl, co se děje.

Naši se bili u skalní rozsedliny, Ogallalové se snažili proniknout dovnitř, až k nepřičetnosti rozběsnění tím, že by měli naráz tak nečekaně ztratit svou kořist. Ale proti jejich zuřivosti stála naše zuřivost, padali jeden po druhém. Lidé z Helldorf-Settlementu se mstili za zákeřný přepad, naši přátelé z Echa si vyrovnávali účty za železniční loupeže a přepady a všichni se bili za Vinnetoua. Bojovalo se na život a na smrt – tentokrát bez milosrdenství.

Vinnetou držel hlavu vzhůru, ale velice ho to namáhalo, bledl, slábl mi takřka před očima. Vysilovalo ho patrně vnitřní krvácení. Chvillemi přivíral oči, kolem úst se mu táhla hluboká, bolestná vráska.

Přicházel Stephen Moody a držel si hlavu v dlaních.

„Všichni to zaplatili životem!“ mumlal.

„Vinnetou to zaplatí životem!“ řekl jsem hořce. „A co jsou ti všichni? Všichni dohromady se Vinnetouovi nemohou rovnat ani z desetiny!“

Apačský náčelník mi spočíval nehybně v náručí. Vzal jsem ho za ruku, i ta byla nehybná, bez vlády. Železniční dělníci i lidé z Helldorf-Settlementu nás obstoupili v kruhu. V jejich tvářích bylo dojetí, ono němé dojetí, které nezná slov a není ani schopno hlasitého nářku.

Vinnetou znovu pootevřel víčka.

„Chce... mi... můj bratr... něco říct?“ zašeptal jsem a přemáhal slzy.

Sklonil hlavu, jeho rty se začaly hýbat. Mluvil tiše, ale zřetelně a souvisle, souvisleji než já:

„Můj bratr Šarlí ať zavede tyto muže do hor Gros Ventre. Na břehu řeky Metsur jsou kameny, které hledají. Zaslouží si je, jsou dobří.“

„Ano... Vinnetou... chceš ještě něco... Vinnetou? Bolí tě něco, Vinnetou?“

Zavrtěl mírně, odevzdaně hlavou.

„Přál bych si, aby můj bratr na mne nikdy nezapomněl... Mohou mi muži z Helldorf-Settlementu splnit přání? Vinnetou by chtěl slyšet píseň...“

Zvedl jsem hlavu, chtěl jsem starému Hillmannovi opakovat Vinnetouovo přání, ale oni je sami slyšeli, anebo je prostě vytušili. Jeden po druhém vystupovali nahoru na převis v úbočí rokliny a Vinnetou je sledoval tichýma, horečně se lesknoucíma očima. Ucítil jsem, jak znova silně stiskl mou ruku, když se podél stěn rozezněl nad roklí zpěv toho malého, prostého chóru.

*Stmívá se, den již zhasíná;
přichází noc a sen.
Ach srdce, kdyby bolest tvá
odešla jak ten den!*

KARL MAY

*Mé prosby k nebi pozvedni,
kladu je k nohám tvým,
Madono, k tobě píseň zní,
kterou tě pozdravím:
Ave Maria!*

*Světlo života nesvíti;
tma smrti nastává.
Musí se, musí zemřít;
jen křídlo zamává.
Ach Madono, jen v ruce tvé
dám prosbu poslední:
Ať víra v tebe, živote,
mne opět probudí!
Ave Maria!*

Zpěv dozněl, Vinnetouovy rty se pohnuly – chtěl asi ještě promluvit, ale nedostávalo se mu už sil. Se slzami v očích jsem se sklonil k jeho rtům. Jeho dech slábl, jeho slova zněla z dálky, z nesmírné dálky.

„Šarlí...“ šeptal. „Manitou... je dobrý... jsme bratři... já věřím... v lásku... všech lidí... já věřím...“

Jeho tělo se křečovitě vzepjalo, z úst mu vytryskl proud tmavé krve. Ještě jednou mi silně stiskl ruku, pak zvrátil hlavu, zasténal, potom vzeptěl těla naráz povolilo – pustil se mě a sesul se k zemi.